

אָרֶץ הַשְּׁחֵרְלָב

גיל ברנד

האיור הבסיסי המלווה את
הסיפור בעיני רוחי –
שתי גבעות השולבות
זרועותיהן (בעמק הנפרש
ביניהן) ובכך יוצרות מבנה
הדומה לקלידי פסנתר.

בְּאֶרֶץ שְׂאִינָה קְרוּבָה
אֶדְ שְׂאִינָה גַם רְחוּקָה כָּל כָּד,
עוֹמְדוֹת שְׂתִי גְבָעוֹת וּבִינֵיהֶן יַעֲמֶק דִּק נִמְתָּח.

אֲגִלָּה לָכֶם שְׂאֵנִי מִכִּיר אֶת סְפוּרָן,
פְּשׁוּט מְשׁוּם שְׁהֵייתִי מִסְפִּיק סְקָרָן.

בְּהֵיּוֹתַי יָלֵד, חֲדוּר הַרְפָּתָקָה,
אַרְזוֹתַי תִּרְמִיל וְהֵמוֹן בְּטָחוֹן.
הֶחֱלֵטְתִּי אֶת הָעוֹלָם הַגָּדוֹל לְבָחוּן.
חֲלַפְתִּי מִמְזֻרַח לְמַעֲרָב,
מְקוֹמוֹת רַבִּים פָּגַשְׁתִּי וּבִינֵיהֶם אֶחָד מְרַכָּב.
אַסְפֹּר לָכֶם כָּעֵת עַל אֶרֶץ הַשְּׁחָרָלָב.

אז כפי שאמרתי – שתי גבעות.

האחת שחורה כבולת.

גפנים מקשטות את כפתה

ובצבען הירק ואשכולותיהן העסיסיים,

הופכות אותה

למלכת כל הגבעות השחרות.

כְּטַבְעֵן שֶׁל גְּבַעוֹת,
נוֹשְׁקֵת גְּבַעַת הַגְּפָנִים לְעֵנָנִים,
זְרוּעוֹתֶיהָ פְּרוֹשׁוֹת לְפָנִים,
מְלַטֶפֶת הִיא אֶת חֲבֵרְתָּהּ
וְתַמִּיד שְׂמֵחָה לְנַגֵּן אֶתָּה.

כִּיצַד לְנַגֵּן?

אָנָּא, עוֹד רְגַע הַמְתִּינִי, הַמְתֵּן.

הַגְּבָעָה הַשְּׂכָנָה הִיא גְּבָעָה לְבָנָה.
דוֹמָה יוֹתֵר לְסוּד, אוֹ לְאִיזוֹ מַתָּנָה.
כְּלָנִיּוֹת מְקַשְׁטוֹת אֶת כַּפְתָּה,
וּבְצַבְעֵן הָאָדָם וְרִיחֵן הַמְתַקֵּתֵק,
הוֹפְכוֹת אוֹתָהּ
לְמִלְכַת כָּל הַגְּבָעוֹת הַלְּבָנוֹת.

כְּטַבְעֶן שֶׁל גְּבָעוֹת,
נוֹשְׁקֵת גְּבַעַת הַכְּלָנוּיֹת לְעֵנָנִים,
זְרוּעוֹתֶיהָ פְּרוֹשׁוֹת לְפָנִים,
מְלַטְפֵת הִיא אֶת חֲבֵרְתָּהּ
וְתַמִּיד שְׂמֵחָה לְנִגֵּן אֶתָּה.

כָּךְ, אִם מִבִּיטִים מִן הַיָּרֵחַ,
אוֹ אֶפְלוֹ מִן הַמַּגֵּדְלוֹר בְּתוֹר אוֹרֵחַ,
רוֹאִים זְרוּעוֹת שְׁלוֹבוֹת, שְׁחֵרוֹת וְלִבְנוֹת,
לְכֹל אַחַת צְלִיל מִשְׁלָה וְצִחוֹק מִשְׁלָה וְחִבּוּק מִשְׁלָה.
וְאִם מִלְבָּד הַמַּבְט גַּם מִקְשִׁיבִים,
הוּ, הוּ! לֹא תֵאֱמִינוּ מָה שֶׁם שׁוֹמְעִים...

שׁוֹמְעִים צְלִיל וְעוֹד צְלִיל, וּבִיחַד מִנְּגִינָה.
מִתְּפִלָּת בְּתוֹךְ הָעֵמֶק, רוֹדֶפֶת שְׁלוֹם וְצֶדֶק.
עוֹלָה מְעֵט, יוֹרֶדֶת מְעֵט,
נִחְבָּאת וְאֵז שׁוֹב מִתְּגַנְּבֶת בְּלֵאט.
זְרוּעוֹתֶיהָ שֶׁל זוֹ נוֹתְנוֹת אֶת הַקֶּצֶב
וְחִבְרָתָהּ מוֹסִיפָה שְׂמֵחָה וְלִפְעָמִים עֶצֶב.

הַאֲמִינוּ לִי, מִנְגִינָה כְּזוֹ עוֹד לֹא שָׁמַעְתֶּם,
אֲלֵא אִם בְּאֶרֶץ הַשְּׁחָרָלָב בְּקִרְתֶּם.

הַתְּמַזֵּל מִזְלִי, אֲנִי אוֹמֵר לְכֶם,
שְׁאֲרֹזְתִי אֲז תִרְמִיל וְהֵמוֹן בְּטָחוֹן.
אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁהָיָה זֶה מַעֲשֵׂה נְבוֹן.

*

עם השנים, עיפו המנגינות.
אולי בגלל מחזוריות הירח,
או משום זכרוןן ההולך ושוכח.

מנגינות מתעיפות לפעמים,
כמו שמש או זוג הורים ;
כמו אביב אחרי משחק פדורגל,
או מדינה שלמה שצריכה לסחב דגל.

מנגינות מתעיפות לפעמים,
במיחד בין שכנים.

גְּבַעַת הַבְּזוּלָת אֲבָדָה מְעַט מִסְבָּלְנוּתָהּ.
גַּם לְגַבְעָה הַלְבָנָה דֵּי נִמְאָס מֵאַחֲזוּתָהּ.
וּבְלִי אֶהְבָּה, וּבְלִי סְבָלְנוּת,
הֲרִי לֹא יִתְכַנּוּ מִנְגִינָה אוֹ רְקוּד.

וְהִנֵּה כְּעֵסָה שֶׁל זֹה צָמַח, וְכְעֵסָה שֶׁל זֹה הֵלֵךְ וְתַפַּח.
הַלְבָּנָה הַחֲלָה מוֹשְׁכַת אֲדַמַּת שְׁכַנְתָּהּ אֵלֶיךָ
וְקוֹרַעַת צְלִילִים, זֶה אָכֵן מִיַּגֵּעַ.
גְּבַעַת הַבְּזוּלָה לֹא נוֹתְרָה פּוֹזְלָה –
מוֹשְׁכַת זְרוּעוֹת וּמְרַחֲבָה אֶת הָעֵמֶק
וּכְבֹר לֹא אֲכַפֶּת לָהּ אִם הַמְנַגֵּינָה עַל סֵף חֲנֹק.

וּכְכֹל שֶׁגִּדְלָה חֲשִׁיבוּתָהּ שֶׁל זוּ בְּעֵינַי עֲצָמָה
וְחֲשִׁיבוּתָהּ שֶׁל זוּ בְּעֵינַי עֲצָמָה,
וּכְכֹל שֶׁנִּקְרְעוּ הַצְּלִילִים וְהַפְּכוּ לְרִגְבִים עֲצָלִים,
כִּן רַבּוֹ הָעֲנָנִים וְרַב הַגֶּשֶׁם,
כִּן הַלֵּךְ הָעֵמֶק וְהָאֶפִיר וְכֹל שֶׁאַחֲרָיו הוֹתִיר –
שְׁנֵי אֵיִם קִטְנִים וּמְגִדְלוֹר, שֶׁקֵּט וּכְפוֹר.

חֲלָפוּ שָׁנִים, וְעֲשׂוּרוֹת שָׁנִים וּמָאוֹת.
וּכְבֹּר אִישׁ אֵינוֹ זוֹכֵר אֶת הַחֲמִימוֹת,
אֶת הַהֶדֶר וְהַהוֹד; אֶת הַזְּרוּעוֹת
שֶׁחִבְרוּ רַקוּד תָּמִים בֵּין שְׁתֵּי גִבְעוֹת.
שֶׁמֶשְׁחוּ לָבֶן בְּשָׁחַר, גִּפְנִים בְּמַתִּיקוֹת כִּלְנִיּוֹת,
וַיִּדְעוּ כְּבַמָּטָה קָסֶם לְהַפִּיחַ בָּהֶם מִנְּגִינוֹת.

מִנְּגִינוֹת שְׁכֵמוֹתָן לֹא שָׁמְעֶתֶם,
אֲלֹא אִם בְּאֶרֶץ הַשְּׁחָרֶלֶב בְּקִרְתֶּם.

*

יִתְכַּן מְאֹד שְׁשָׁחַר וְלָבָן,
כָּכָה – כּוֹעֲסִים, קְפוּאִים וְרָזִים,
כָּבָר לְעוֹלָם לֹא יוּכְלוּ לְהֵיוֹת יְדִידִים.
אֲמַר לָכֶם גַּם זֹאת –
אֲצְלִי בַּגְּנָה אֲמַנֶּם אֵין גְּבָעוֹת
וְאֶף עַל פִּי כֵן מְטַפַּח אֲנִי תְּקוּוֹת.

אוֹלַי יוֹם אֶחָד יִקוּם לוֹ צֶיֶר,
אוֹ תִּקוּם אַחַת גְּבוּהָה שְׁמֵאַיֶּרֶת,
וַיִּקְחוּ הֵם מִכְּחוּל וַיַּהֲפֹכוּ לָבָן לְסָגֹל.
וּבְאוֹתָהּ הִתְלַהְבוּת,
עַל אֵף שְׁנֵיהֶם הִרְבֵּה יוֹתֵר מְסַבֵּךְ,
יִצְלִיחוּ לְהַפְוֹךְ שָׁחַר, לְמַשָּׁל, לְצֹהַב זָךְ.

וְאִז, עַם טַפַּת אֲמוֹנָה,
צָהַב וְסָגַל כֵּן יוֹכְלוּ לְצֵאת בְּמַחֹל...
אֵת זֹאת נִצְטָרֵךְ כְּמוֹכֵן לְבַחֵן,
אֲבָל אֲנִי כְּמַעַט בְּטוֹחַ שְׂזֵה נָכוֹן.

וְאֶרֶץ הַשְּׁחָרָלָב שׁוֹב תִּפְרָח,
כִּי צָלִיל חֲדָשׁ וּבָרִיא בָּהּ הוֹפֵחַ.
וְאֶרְצוֹת אַחֲרוֹת, אֶף שְׂאִינָן שְׁחָרְלָבִיּוֹת,
תִּלְמַדְנָה מִמֶּנָּה עַל אֵיךְ לִהְיוֹת.

עַל אֵיךְ לְנַגֵּן בְּכִי לְצַד צְחוּק,
בְּמָקוֹם כָּל הַזְּמַן לְהַבִּיט פְּנִימָה וְלִשְׁתַּק.

וּפְתָאוֹם, שׁוֹב בְּכָל הָעוֹלָם,
יְלָדִים רְגִילִים יֵאָרְזוּ תְרַמִּילִים,
וַיַּחֲלִפוּ מִצָּפוֹן לְדָרוֹם וּמִמְזָרְח לְמַעֲרָב,
מִבְּלִי לְחַשֵּׁשׁ לְפָגֶשׁ,
אֵת הַפְּשׁוֹט וְגַם אֵת הַמְּרַכָּב.